

TAŞERON İŞÇİLERİNİN HAKLARI GASPEDİLİYOR

Aydınlık Gazetesi, 2 Haziran 2014

Yıldırım Koç

Taşeron işçilerinin günümüzde çok önemli hakları var. Taşeron işçilerinin çoğu bu haklarını bilmiyor, kullanmak için mücadele etmiyor.

Çok somut bir örnek vereyim. Ankara 7. İş Mahkemesi'nin kısa bir süre önce verdiği bir karara göre, bir taşeron işçisi, asıl işverenin işçisi sayıldığı için 72,8 bin lira toplu para alacak.

Hangi işçi böyle toplu para alabilir?

Taşeron işçilerinin çoğunun böyle bir hakkı olduğunu bilen hükümet, bu yolu tıkama çabasında.

Böyle önemli bir saldırı karşısında susan, ya uykudadır, ya dünyadan habersizdir, ya korkaktır, ya da hükümetin ve sermayedarların hizmetindedir.

Mevcut düzenlemede iki önemli hak var.

Bir işyerinde ancak çok az sayıda iş taşerona verilebilir. Asıl işin bir parçasının taşerona verilebilmesinin önkoşulu, "teknolojik nedenle uzmanlık" gereğidir. Yardımcı işi taşerona verebilirsiniz; ancak yardımcı işin yapılmasına müdahale edemezsiniz, yardımcı işte çalışan işçilerin işe alınmasına, çalışma düzenlerine, izinlerine karışamazsınız; yardımcı işte kadrolu işçiyi çalıştıramazsınız.

Eğer bu koşullara uymazsanız, kanuna göre suç işliyorsunuz. Bu suçun cezası, taşeron işçisinin artık asıl işverenin işçisi olmasıdır.

Kanunun ihlal edildiğini de iki biçimde belirleyebilirsiniz. Birinci yöntem, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerinin işyerine gelip durumu incelemesi ve tespit etmesidir. Bu yol kolaydır. İşçinin kendisi de, bir sendika da, bir dernek de bu yola başvurabilir. Müfettişe başvurmak için para da gerekmez.

Çalışma Bakanlığı Müfettişlerinin Yetkisi Kaldırılıyor

Hükümetin 30 Mayıs 2014 günü TBMM Başkanlığı'na ilettiği kanun tasarısında müfettişlerin kanundışı işlemi tespit etme olanağı ortadan kaldırılıyor. Kanun taslağına göre, kanundışı taşeronluk uygulamasını ancak mahkeme tespit edebilecek.

Mahkeme böyle bir işi ne kadar süre içinde tespit edebilir? Mahkemenin kararına Yargıtay'da itiraz edildiğinde bu karar ne kadar sürede kesinleşir?

Yıllar alır.

İş Kanununa göre, işe iade davaları seri muhakeme usulüyle görülür ve yerel mahkeme 2 ayda, Yargıtay da 1 ayda karar verir. Kanunun emredici hükmü bu. Peki, gerçekte durum ne?

İşe iade davaları en az 1 yıl sürüyor.

Kanundışı taşeronluk uygulamasının mahkeme kararıyla tespit edilmesi de yıllar alacak. Bu arada işçi işten çıkarılacak.

Ayrıca müfettişe başvurmada kimse para istemiyor; ama kanundışı taşeronluk uygulamasını mahkeme aracılığıyla tespit ettirmeye kalktığınızda dava açma, avukat ve bilirkişi masrafları en azından 2-3 bin lira tutuyor.

Asgari ücretle çalışan hangi taşeron işçisi bu parayı ödeyebilir?

Kanundışı Taşeronluk Sürdürülecek

Bugünkü mevzuatın en önemli özelliği, kanundışı taşeronluk uygulamasında taşeron işçisinin işin başından itibaren asıl işverenin işçisi sayılması. Bu uygulama, işçiye, geçmişe dönük olarak beş yıllık süre için asıl işverenin işçisinin aldığı ücret ve yan ödemelere hak kazandırıyor. Karayolları'ndaki taşeron işçisinin aldığı 72,8 bin lira böyle belirleniyor.

Hükümetin tasarısında kanundışı taşeronluk çalışması mahkeme kararıyla tespit edilse bile, taşeron işçisinin asıl işverenin işçisi sayılması ve geçmişe dönem hak talep etmesi engelleniyor.

İnsanın ve örgütlerin yaşamında açık tavır alması, safını belirlemesi gereken anlar olur. Düşman saldırıyorsa ya savaşırsın, ya kaçırsın.

Hükümet, sermayedar sınıf ve emperyalizm saldırıyor. Taşeron işçilerinin son derece önemli hakları büyük tehdit altında.

Bu tasarı kanunlaşırca kaybedilecek hakların geri alınabilmesi çok uzun ve zor mücadeleleri gerektirecektir.

Bu saldırı karşısında susan ya uykudadır, ya dünyadan habersizdir, ya korkaktır, ya da hükümetin ve sermayedarların hizmetindedir.